

teatre català

ANY I

BARCELONA: 10 DESEMBRE 1932

NÚM. 11

PERE ALDAVERT

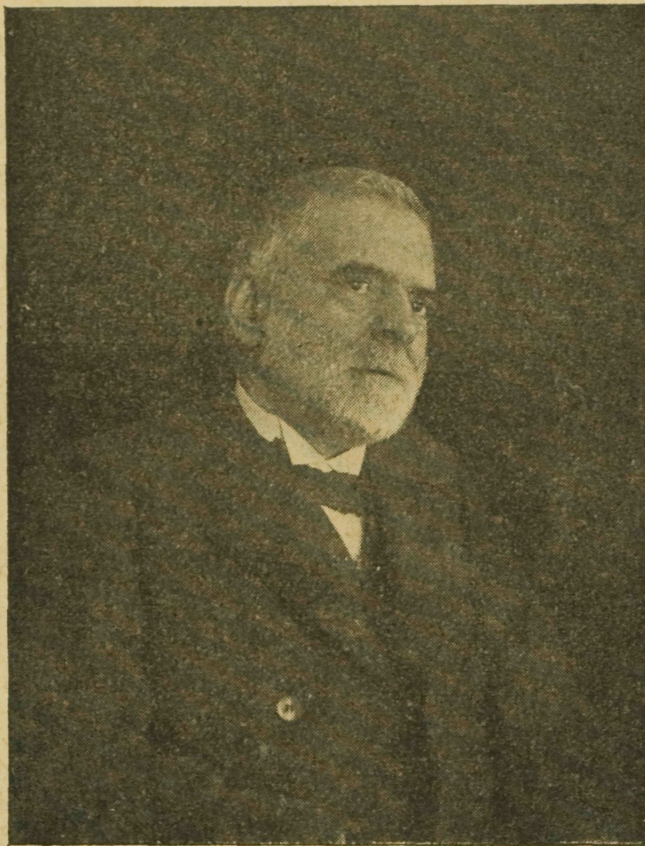
L'un darrera l'altre, amb vuit anys d'interval que no són res en la marxa vertiginosa del temps, però que un hom allarga indefinidament en la degustació voluptuosa dels records compartits en monjoies felices o adverses, han desaparegut corporalment d'entre nosaltres dues figures destacades del Resorment de Catalunya: Angel Guimerà i Pere Aldavert. Físicament dissemblants, però cordialment units; de temperament divers i potser, en molts aspectes, contradictori, lligats però per una mútua comprensió amistosa i per una indissoluble afinitat d'idees i de sentiments que la convivència agermanava; miop l'un, però amb l'esguard fit en la immensitat d'un panorama de fantasia; dotat de clara i llarga vista l'altre, que copsava les intencions més recòndites i que veia créixer l'herba, com es diu vulgarment, Angel Guimerà i Pere Aldavert se'm presenten a la imaginació com una versió catalana de l'inseparable parella creada pel geni de Miguel de Cervantes. Així vaig començar a veure'ls imaginativament i aquesta visió primera no se m'ha esborrat mai més, depurada del tot de qualsevulla comparació malèvola o pejorativa que hom pogués sospitar. A través del filtre netament català, el cavaller deixa de fer bogeries i extravagàncies, sense allunyar-se de la idealitat, i l'escuder es depura de la grollera materialitat, per a convertir-la en seny i en bon sentit. Es més: el temperament genuinament català no admet senyoriu ni vassallatge i, per tant, no existeix l'escuder ni el patge d'armes. Hi ha només, i ja és prou, una poderosa i exuberant imaginació romàntica frenada a temps i encarrilada en un pla de major rendiment ideològic per un esperit analític, racialment realista. Cadascú anava a la seva i tots dos a la una. No es confonien ni s'influenciaven; però es compenetraven. Ni en les obres de Guimerà es remarca en cap concepte la projecció tutelar de l'amic inseparable de tota la vida ni els escrits de Pere Aldavert estan imantats per l'atracció, que en un altre hauria

estat irresistible, de l'abrandada i fulgurant imaginació guimeraniana. A ambdós els menava la mateixa idealitat i si devegades, bo i seguint el mateix camí, semblava que es bifurcaven, l'un muntat en el cavall alat de la seva fantasia; l'altre avançant, pas a pas, per la dreuera, arribaven junts a terme.

La personalitat de Pere Aldavert, en tots els aspectes de la seva vida, era d'un tremp extraordinari. Tenia el do de la perseverància, de la tenacitat a tota prova. Enemic de tot efectisme i de la banalitat que fa la felicitat d'altres homes i que els ompla la meitat, si més no, de la vida llur, senzill i afable de tracte amb tothom, sense distinció de classes ni d'estaments, es feia respectar i tèmer, quan el cas s'esqueia, puix sota el seu aspecte modest battegava un temperament de lluitador que no es doblegava ni pel perill ni per l'afalac. Era un home que mantenia i defensava amb ardidesa les seves conviccions i que per res del món hauria reculat ni un pas.

Historiar l'obra de Pere Aldavert valdria tant com fer la història de seixanta anys de catalanisme, comptant el període de la seva absència de tota activitat pública, puix així i tot, malgrat de fer més de vint-i-cinc anys que va desaparèixer el periòdic «La Renaixença» que ell va fundar, seguia com si res escrivint diàriament l'acostumat article que anava guardant i que, en conjunt, constitueix un preuadíssim comentari dels esdeveniments i transformacions que s'han anat succeint.

Tenia un concepte tan clar de les coses que moltes vegades les seves opinions que desentonaven sovint del criteri general, s'han vist convertides en veritables profecies. Si hom rellegís i anotés els milers d'articles que ha escrit en el curs de la seva vida, podria remarcar aspectes sorprenents de la seva claredat de visió. Ell primer que ningú, coincidint amb Pí i Margall, fou qui profetitzà la irremeiable pèrdua de les colònies que estaven en guerra contra Espanya i en defensar contra tot i tothom el dret dels pobles a obtenir la seva llibertat, cridava des de les planes de «La Renaixença» la veu d'alerta als incautes que es deixaven entabanar per les emissions de «Cu-

Pere Aldavert

bes » i de « Duanes filipines ». Més cap ençà, en esclatar la gran guerra, quan eren molts els que ací i a fora creien a ulls clucs que la terrible conflagració duraria poques setmanes, Aldavert digué i ho encertà, que hi havia guerra per tres anys, quan menys.

L'estil periodístic de Pere Aldavert, personalíssim i inimitable, és desconegut quasi del tot per la nostra generació d'ara i solament com a tast i per acabar aquestes ratlles d'homenatge que dediquem al patriota suara traspassat, transcribim els següents paragrafs d'un escrit sobre la situació del nostre teatre, en data 21 de desembre de 1914:

« De tant parlar-ne es va morir. Quan faci mig any que no se'n resi, ressucitarà, com per art d'encantament, el nostre teatre.

» I és natural que es morís de fàstic el po-brissó. Vergassades a tort i a dret, fent voliar el vergàs amb més aire que si fos el fuel de les presons angleses, no es planyia res per tendre si no s'era d'aquesta o d'aquella conxorxa.

... ..

» I passà el que tenia de passar: que no portant l'aigua ço que porten les aigües de Sant Miquel del Fai, fins caient de gota en gota ve que forada les penyes. Un gorc com una lletia de primer, com una guixa i una avellana després, furga que furgaràs, aquell degoteig s'obra camí fins a la lleva que li do-

narà franca sortida fins al relleix o fins a la font de la torrentera.

Ni dalt de la cova o de la bauma, ni a peu pla, fa caramells l'aigua que en ses entranyes no ha conseguit dissoldre res; no encisa, com a Artà i a Sant Miquel: no fa més que bar-rinar, com els martellets de la moderna en-ginyeria, que, moguts per l'aire comprimit, a copets seguits fan pols de la pedra de calç i de la d'ull de serp, obrint camí al petit corró de dinamita que ho té de tirar tot enlaire.

... ..

» D'aquestes vergonyes, que se'n poden con-tar a dotzenes, jo he tingut de ser testimoni vivent de dues: una, fa catorze mesos, davant d'un gran periodista-literat de Stockholm, que vingué a Barcelona, més que per res, per co-nèixer el nostre teatre; l'altra, aquests matei-xos dies, davant d'un professor de l'Escola de Comerç de Praga, coneixedor de mol's idiomes del cor, de la baixa i de l'alta Europa que, presoner pot dir-se en nostra ciutat, per tenir França i l'Anglaterra junyida la mar a ses plantes, aprofita el temps traduint les obres més capdals del Teatre Català, ja que en cinc mesos que dura la seva estada aquí i amb sos coneixements de llengües mig germanes, ha copsat al vol l'ànima de la nostra.

» L'Hagberg l'any darrer, i l'Slabi ara, no es cansaren de preguntar-me, abans d'explicar-los-hi les desventures buscades del Teatre Ca-talà: « Però, digueu, on es representen lau-belles obres com teniu vosaltres? »

» Aon? I per fer-ne conèixer a l'Hagberg quatre d'elles tinguérem d'anar a Badalona i a Tarragona i al Masnou en peregrinació, no podent-nos refiar d'una estada llarga del nostre hoste a Barcelona. I quedà encisat de les obres i dels artistes i del públic, que es va materialment emborratxar d'emoció veient-les tan destrament interpretades. I a despit de malaventures buscades, vers aquella allunyada capital va fer via la dramàtica catalana per narracions i converses de l'eximí escriptor.

» I al Slabi tenim de dir-li ara el mateix; saltísse'n a Gràcia; vagi a Vilafranca; fiqui's en algún teatre d'aficionats, que prous n'hi ha en els carrers deserts de Barcelona; prengui un altre carril, si el de Tarragona no li plau i sap que a Vilanova o bé a Mataró una companyia de roda-mons representa obres cata-lanes... De roda-mons, de desterrats de Barce-lona per obra i gràcia dels crítics plens de verí, dels conxorxats dels setmanaris catalans que tenen a Talía per deesa, dels bots plens de vent, i dels que, sense greus perills i amb poc treball, acaben d'escorre a Barcelona la taronja de certs « èxits de taquilla » de París i dels « vaudevilles » de més boga ».

FRANCESC CURET.

A M A D E U V I V E S

El nombre considerable de recensions sobre la vida i l'obra del mestre Vives, aparegudes aquests dies als diaris, deixen amb prou feines un recó per explorar en la producció quantiosíssima de l'artista. Malgrat l'abundor de cites i de referències fetes públiques per uns i altres, provaré d'afegir a les notes escampades qualques dades corresponents a la tasca netament catalana de Vives, el traspàs del qual ha afectat a tots.

VIVES, CRITIC MUSICAL

En cap de les referències de Vives he vist esmentada la tasca periodística del mestre, autor dels següents articles, sortits a «La Veu de Catalunya», setmanari:

Crítica dels concerts donats al Tívoli per l'orquestra de la Societat de Concerts, de Madrid, dirigida per Lluís Mancinelli, inserida al número 38, any I, corresponent al dia 27 de setembre de 1891.

Crítica de l'òpera «Garín», de Bretón, inserida al número 21, any II, corresponent al dia 22 de maig de 1892.

«La sessió del dia 4 de juny a l'«Hotel de Ventas», article sobre una audició de cançons populars catalanes, inserit al número 25, any II, corresponent al dia 19 de juny de 1892.

Article sobre el propòsit de fundar a Barcelona una Societat Catalana de Concerts, inserit al número 35, any II, corresponent al dia 28 d'agost de 1892. Aquest treball de Vives presenta una curiositat remarcable. L'autor es dol de l'indiferentisme del públic per les manifestacions enlairades: de la manca d'ideals, de l'absència de cultura, etc., etc., defectes que segons la seva manera de pensar «han engendrat els cafès cantants», les societats de ball i les asquerosíssimes sarsueles en un acte.

Ressenya de les primeres audicions de la Societat Catalana de Concerts, inserida al número 45, any II, corresponent al dia 6 de novembre de 1892.

«De la música religiosa», sèrie de deu articles referents a la música que es toca a les esglésies, inserits, el primer, en el número 51, any II, corresponent al dia 18 de desembre de 1892. Els altres nou, en els números 1, 3, 5, 7, 16, 22, 35, 36 i 39 de gener; 12 de febrer; 10 d'abril; 28 de maig; 27 d'agost, i 3 i 24 de

setembre. Pels dies de la seva joventut esmerçà Vives en el tema de la música religiosa una atenció extraordinària. Als mesos de gener i febrer del 1894 publicà encara en els números 1, 2 i 4 de la revista «La Tradició Catalana» un treball sobre el mateix assumpte. A l'any 1896 repreguè el tema amb un altre article; «Càntics d'església», inserit al número 37 de la revista «Lo Missatger del Sagrat Cor de Jesús». En tots aquests articles es veu maldar al mestre per a assolir una total renovació de la música religiosa, necessitada, diu, de l'empelt de formes característiques de la cançó popular.

Ressenya de la segona tongada de concerts donats per la Societat Catalana de idem, inserida al número 9, any III, de «La Veu de Catalunya», setmanari, corresponent al dia 26 de febrer de 1893.

«Una audició íntima», article en el qual es dona compte de la sessió privada d'una òpera de Lluïsa Casagemas, inserit al número 41, any III, de la susdita «Veu de Catalunya», setmanari, corresponent al dia 8 d'octubre de 1893. Vives diu en aquest article que desitja un gran èxit a la senyoreta Casagemas, per bé que amb els èxits, le mateix si són contraris com favorables, ell no hi cregui molt ni poc. Afegeix que Berlioz, el qual estava acostumat a que la seva música no agradés a ningú, en veure una de les seves obres aplaudides, va preguntar-se a sí mateix: —Hauré compost alguna ximpleria?

«Un centralisme intel·lectual», article en el qual hi són blasmatats alguns defectes consubstancials amb la gent catalana, i que viciem l'ambient artístic indígena. Inserit al número 5 de la revista «La Tradició Catalana», corresponent al dia 15 de març de 1894.

Aquests treballs que deixo anotats constitueixen l'obra periodística més sucosa i més densa escrita en l'idioma matern per Vives, que publicà encara diversos articles en altres tants números de «La Veu de Catalunya», diari, corresponents als anys 1903 i 1904.

Ultra la col·laboració a «La Veu», aportà Vives el concurs de la seva ploma a «Revista Musical Catalana», publicació a la qual lliurà un article; «N'Enric Granados i l'edat d'or», escrit amb motiu del traspàs del compositor i inserit al número 148 de la mateixa.

Cal que una ma pacient i generosa salvi de l'obscuritat, aplegant-la en un llibre, aquesta

obra dispersa de Vives, la vertadera personalitat del qual estic per dir que es troba en els seus articles, tant o més que en les solfes.

La joventut, la fe, el neguit i la protesta de Vives foren buidats en aquests escrits, que responen exactament a una hora interessantíssima de la nostra història artística.

VIVES, LITERAT

Vives assolí en l'aspecte literari — tingui's en compte que parlo estrictament de la seva producció catalana —, realitzacions tan reeixides com ho són el treball «L'entusiasme és la sal de l'ànima», llegit a l'any 1926 com a conferència, i el discurs dels Jocs Florals de 1928, que ell presidí.

ESTRENES DE VIVES

Puntualitzem unes dades, trameses un xic massa a la babalà.

«Artús», cantat en castellà i no en italià, com ha estat dit, no recordo per qui, s'estrenà el dia 19 de maig de 1897.

«Enda d'Uriach», el dia 13 d'octubre de 1900. Fou aquesta obra la que, traduïda per A. Bignotti, es cantà en italià.

La comèdia «Jo no ho sabia que el món era així», el dia 14 de maig de 1929.

Les tres estrenes al Novetats, com s'ha dit abastament.

Passo per alt les cançons, en primer lloc, per haver saltat la relació de les mateixes, més o menys exacta i detallada, dels uns als altres diaris; després, perquè si bé es mira, tampoc l'enumeració correspon rigurosament a una fulla del caràcter de TEATRE CATALA.

UNA OBRA LIRICA CATALANA DE VIVES, ESTRENADA

Per bé que la nova pugui sorprendre, es compta en l'haver de Vives una producció escènica catalana, estrenada, la qual, malgrat de semblar encara més incomprensible, romanaguè inèdita per espai de quinze anys. La cosa anà de la manera que vaig a dir.

A l'any 1895 anuncià Antoni Ferrer i Codina una sarsuela en un acte, anomenada «Un senyor sol, a tot estar», la música de la qual potser per no tenir-la emparaulada, s'abstingué de dir de qui era. Un cop llançat el títol no tornà Ferrer a parlar de l'obra fins a l'any 1902. En ressucitar-la afegí al nom seu el d'Amadeu Vives, com a autor de la part musical. Ignoro per quins set sous no arribà a estrenar-se «Un senyor sol, a tot estar». El cas fou que l'acte restà ocult; que el compositor, endut per feines de més compromís, arribà a

oblidar la partitura, recollida i servada bona colla d'anys pel prevere que fou Camil Vives, germà del mestre. Quan ningú, llevat, segurament, del qui sota signa, era capaç de recordar la momentània i frustrada aliança entre Ferrer i Codina i Vives, sobtà a mossèn Camil la pensada d'adaptar a la música negligida un acte escrit per ell amb el títol «Lluita d'amor», acte que el dia 19 de març del 1917 — ja la fama d'Amadeu en plena eclosió —, s'estrenà al teatre de l'entitat «Institut Benèfic Social».

L'existència d'aquesta obra, que segons he dit abans és la única en català estrenada per Vives, ha d'ésser coneguda de comptadíssimes persones.

VIVES I EL TEATRE LIRIC CATALA

El dia 17 de desembre de 1928 fou ofert a Vives un sopar en celebració de l'èxit assolit per la composició «Follies i Paisatges», donada a conèixer al Palau. L'àpat tingué també per objecte dir al mestre tot allò que llurs admiradors esperaven d'ell a favor del Teatre Líric Català. Així fou que en regraciar l'atenció, digué Vivis:

«En la lletra publicada pels diaris amb motiu del sopar d'avui, es parla del teatre líric i de la necessitat de crear-lo. I bé: tots hi estem disposats; doncs, què fem? Tenim de tot: músics, poetes, actors, pintors, excel·lents orquestres. Perquè, doncs, no sabem crear una branca tan important de la nostra cultura? Escolteu.

» Segles feia que de les serralades de Lleida en rajaven aquells magnífics salts d'aigua que

Amadeu Vives, l'any 1897

Amadeu Vives

han fet la riquesa de Lleida i han permès de crear gairebé tota l'energia elèctrica de Catalunya. Aquella aigua, un any darrera l'altre i un segle darrera un segle, l'engolien els rius i es perdia en el mar. Fins que un dia un home, un home a qui Catalunya farà justícia tard o d'hora, Emili Riu, va comprendre amb intuïció genial els tresors incalculables que hi havia darrera aquells salts d'aigua, i amb perseverància heròica va saber-los posar en valor, convertint tota aquella aigua en sang viva de vida ciutadana. I bé: nosaltres som una mena de salts d'aigua com els de Lleida. Tothom ens veu, tothom ens sent, però ningú vol posar-nos en valor; ens manca el nostre Emili Riu, amb la seva gran intuïció i la seva fe inquebrantable.

» Fora llarg i inoportú si volgués ara descriure l'estat dels teatres de Barcelona, la naturalesa moral de molts dels seus empresaris, l'esperit de molts artistes amb tots els seus tòpics i supersticions, l'ambient abjecte dels maleixos edificis, que traspua després a la dinàmica de les representacions. Ni en aquests llocs, en llur estat actual bruts, freds, sense calefacció, sords, amb llurs orquestres col·loca-

des com conillers, sense llum, amarats d'humilitat i de tristesa, etc., etc.; ni amb els que generalment els exploten i dirigeixen, que tenen de l'art escènic un concepte semblant al que deuen tenir-ne els esquimals, ni amb els uns ni amb els altres, dic, hi ha res a fer. El teatre líric, per a fer de debó el seu paper, ha de tenir tota la frescor de lo nou i de lo inèdit. S'ha de descobrir. Tots els elements hi són: manca només el descobridor, el valoritzador, el nou Colom, o més modestament, l'Emili Riu dels salts d'aigua de Lleida.

» No sempre, però, aquest Riu, aquest despertador de consciències i de butxaques, aquest aglutinant de voluntats i d'interessos, aquest valoritzador de productes espirituals o materials, no sempre, dic, ha d'ésser el tal home un individu; pot ésser també una collectivitat, una associació. Es clar que un sol home amb aquest esperit val més que tot un poble sencer; però és indubtable que l'associació, pel fregadís de les ànimes, si no fa foc, fa al menys espurnes, i ja se sap que per les espurnes comencen molts incendis.

» Jo proposo, doncs, el dia d'avui, la creació d'una societat Pro Teatre Líric, la única finalitat de la qual sigui la recerca, per tots els camins i per tots els mitjans possibles, del capital necessari per a la creació del Teatre Líric. Quotes, donatius, beneficis, subscripcions, tot a constituir el fonament econòmic del teatre futur. En passar jo per l'Argentina, per l'Uruguai, per Xile, vaig parlar amb infinitat de persones i amb diferents associacions, i totes estaven disposades a col·laborar en aques-

Un dels darrers retrats d Amadeu Vives

lta obra magna. La gran qüestió és no tenir pressa, i també inspirar confiança. Mes no és avui l'ocasió de desenrotllar aquest projecte, que oportunament es donarà a conèixer. Sapigueu, però, que més aviat se m'acabarà la vida que les il·lusions i els entusiasmes. Jo sóc, més que res, autor dramàtic, i aquesta és la direcció veritable del meu esperit. El mateix Millet, un dia, tot assajant les «Follies i Paisatges», va dir-me: —«Això està planejat a tall d'obra teatral»; i tenia tota la raó. I no obstant, quina diferència hi ha entre treballar per a el nostre teatre o treballar per a l'Orfeó. Per al nostre teatre, quina cosa més freda i morta, i esteranyinada i hostil! Per a l'Orfeó, quin amor, quina joia, quin caliu, quina companyonia! Però d'una manera o altra, amb el fred o el calor joestic disposat a treballar amb totes les meves forces i amb totes les possibilitats que de mí puguin derivar-se. D'ací uns quants mesos tindrè acabada una obra, i d'ací un any en tindrè una altra.

» Hi ha compositors que mereixen inspirar tota la confiança; hi ha un floret de joves músics que farien goig a qualsevol ciutat del món, i que es diuen Pujol, Toldrà, Montfort, Pérez-Moya, Zamacois, Serra, etc., etc.

» Amb aquests noms pot ben assegurar-se que per diners que es posessin, en això del Teatre Líric, els artistes hi posarien sempre el doble ».

Les dues obres anunciades per Vives en l'ocasió acabada de rememorar, serien «Les joies de la Roser» i una sobre llibre de Sagarra, el nom de la qual no conec.

HOMENATGES RETUTS A VIVES

Esmentaré solament les adhesions manifestades a Vives d'una manera expressa i solemne; no pas els aplaudiments, les ovacions i altres obsequis derivats de les estrenes de les obres.

El dia 16 de desembre de 1914 ofrenà el poble de Collbató un homenatge al seu fill il·lustre. En mig d'un gran entusiasme, a presència del veïnat i de les autoritats locals, fou posada una làpida a la casa on nasqué el mestre i donat el nom d'aquest al carrer on radica l'immoble.

El dia 14 de juliol de 1926 es celebrà a l'Olympia una festa a honor de Vives, qui feu conèixer amb aital motiu cinc sardanes de la seva composició. L'Orfeó Català, element bàsic de l'acte, cantà diverses composicions de Vives, ço que abans havia fet també Mercè Plantada. En llençar els choristes les primeres notes de «L'emigrant», es posà tothom a peu dret i després d'un esclat d'aplaudiments fou la cançó escoltada religiosament. Semblava que mai no havia estat cantada amb tanta d'emoció, ni que cap auditori se n'havia sentit corprès tan vivament com el que aquell vespre es congregà a l'Olympia.

COLOFÓ

No sé estar-me de cloure aquestes notes — que de no ésser la por de cansar hauria fet encara més extenses —, sense dir el greu que em sap que per raons que ignoro i davant de les quals m'inclino, no hagi estat atès el prec de l'Ajuntament de Collbató, interessat en servir al cementiri del poble les despulles d'Amadeu Vives. Recordo el començament del discurs dels Jocs Florals, adès alludit. «La primera cosa que vegeren els meus ulls a l'obrir-se a la llum d'aquest món foren les muntanyes de Montserrat...» Vives evoca seguidament la beutat i la sentor de la terra nadiua. La devoció, la tendresa que en parlar de Collbató posà el mestre en el discurs diuen fins a quin punt li hauria estat agradós de dormir la pau eterna a l'ombra «dels penyals de romaní que són l'escala de la Glòria».

JOSEP ARTIS.

SUGGESTIONS I COMENTARIS

Les tertúlies «Amics del Teatre»

Cal fer una petita aclaració a uns conceptes emesos en el número 6 de TEATRE CATALA, referent a les anomenades Associacions d'Amics del Teatre.

En primer lloc és necessari advertir que les poques tertúlies que s'han format en alguns indrets de Catalunya — si mal no recordo no més a Reus, Sabadell i Mataró — amb el nom d'Amics del Teatre, no porten anteposat el títol d'Associació. Com a president faig aquesta aclaració a l'objecte de desfer possibles i errònies interpretacions que puguin prendre ambient entorn de l'Associació «Amics del Teatre», de Barcelona.

Aquesta Associació té per finalitat i com a punt bàsic el conreu del Teatre Català «Amateur» en totes les seves modalitats. Nasqué a l'escalf del I Concurs de Teatre Català «Amateur», per a aplegar en el seu sí els elements que apressadament formaren la «Companyia Catalana d'Amateurs Pere Moix i Casals» i que actuaren amb èxit remarcable en aquella magnífica competició.

Forma part del nostre programa el procurar una avinença amb les tertúlies d'Amics del Teatre que hi han formades — qual objecte era el de donar representacions per a llurs socis a base de Companyies de professionals — per a què en les seves sessions donin cabuda a les Companyies d'«Amateurs», que sobresurtin en llur tasca depuradora per a enlairar el nivell cultural i artístic del nostre Teatre. No començarem les gestions projectades, puix veiem desseguida que algunes d'aquestes tertúlies caigueren en la vergonyosa niciesa de convertir les seves sessions, la majoria de les vegades, en una mena d'espectacle cursi i ridícul, amb la collaboració d'algunes Companyies castellanes de comèdia de «Jueves Blancos».

A la censura de TEATRE CATALA per aquests amics del teatre... castellà — qual teatre mereix tots els nostres respectes — havem d'afegir-hi la nostra i la de tots els bons catalans que, coneixent la valor positiva del nostre teatre, no han de menyspreuar els estimables autors i actors de la nostra terra.

Serveixin aquestes ratlles per deixar ben sentat l'esperit de catalanitat i d'amor a la nostra escena, que sempre ha inspirat i guiat tots els actes de l'Associació «Amics del Teatre», de Barcelona.

MANUEL ROCA I ROCA.

Un bon primer pas

Volem ocupar-nos de la bella iniciativa que ha tingut el «Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria» de donar acollida a obres d'autors coneguts ja en els cercles teatrals i als quals les empreses no han donat cap oportunitat de manifestar-se.

Així com els errors mereixen la crítica, així els encerts mereixen lloances i en aquesta avinença no podem regatejar-les a un propòsit que, indubtablement, ha de contribuir al ressorgiment de la nostra escena.

El «Centre Autonomista de Dependents» ha donat el primer pas, però tal vegada per assolir un profit més complet, convindria donar a la iniciativa una major amplitud.

Segons les manifestacions del Sr. Francesc X. Casals, ex-President del C. A. D. C. I., publicades a TEATRE CATALA en l'edició del 8 d'octubre, l'esmentat Centre allarga la mà a autors «prou coneguts» i, al nostre entendre, no és aventurat suposar que existeixen autors desconeguts que posseeixen un grau d'intelligència tan gran com el dels primers, però als quals la fatalitat ha predestinat fins ara a ésser l'etern ignorat.

Creiem que no seria difícil al C. A. D. C. I., aquesta entitat eminentment catalanista, que en tot moment malda per l'expandiment de la cultura nostrada, completar l'obra per ell iniciada donant també ocasió als autors novells, la qual cosa permetria segurament descobrir noves valors — que tanta falta ens fan — per al teatre català.

Podria formar-se un jurat integrat per personalitats de reconeguda solvència dintre el camp de les nostres lletres, la missió del qual seria estudiar totes les obres que arribessin a les seves mans, refusant les que manquessin de tota valor, aconsellant als autors que manifestessin un esperit creador i original però que mancats de tàctica teatral necessiten per a poder arribar a l'èxit al consell del mestre, i acceptant aquelles altres que mereixessin la seva absoluta aprovació.

Una vegada aconseguida la selecció de les obres presentades podrien publicar-se els títols d'elles, els actes que tindran i els noms dels autors. Tal vegada el fet de què anessin assessorades per l'esmentat jurat seria prou per a que els empresaris acceptessin obres que qui sap si amb anterioritat havien rebutjat per «no haver tingut temps de llegir-les».

Així, doncs, des d'aquestes pàgines ens permetem invitar al C. A. D. C. I. a que estudiï la proposició. Indubtablement per a portar-la a terme, cal un esforç enorme car s'ensopegarien amb moltes dificultats, però si això havia de contribuir eficaçment al ressorgiment del nostre teatre, els obstacles, per grans que fossin, només haurien de servir per augmentar el mitjans de vençer-los.

J. M. RUBERT

L'ACTUALITAT TEATRAL CATALANA

L'ESTRENA D'AVUI AL "CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS"

JOSEP PUIG PUJADES

No intentarem en aquestes ratlles de fer un elogi de l'amic Puig Pujades. No en sabriem, perquè en Puig és una personalitat tan complexa que es fa difícil parlar d'ell sense caure en oblits que esfumen les seves activitats, tan diverses i tan ben portades a terme.

Nosaltres, que amb en Puig i Pujades ens hi sentim units per una fraternal amistat, no

Josep Puig Pujades

sabem passar de llarg sense aturar-nos a Figueres quan les nostres tasques de comerciant ens fan passar la frontera. Qualsevol excusa la trobem bona per anar a Figueres i és que una visita a la casa acollidora d'en Puig; és una lleminadura espiritual i un goig per l'ànima dels qui saben trobar en la conversa de l'amic aquella convergència en tot el què en art i en patriotisme els és grat.

Si en totes les ciutats i viles de Catalunya hi hagués un home com en Puig, en pocs anys la vida de la nostra pàtria faria un canvi immens, perquè aquest home que dintre una botiga de comerciant es mou i fa irradiar damunt la seva ciutat tota la claror d'art que ell sent i estima, té en les seves mans la manera de fer capir als seus ciutadans tota la sensibilitat de les coses que en els pobles ho hauria d'ésser tot.

Literàriament, la figura d'en Puig es destaca visiblement i en algunes de les seves obres pren el relleu necessari per a tenir-lo en compte en totes les manifestacions del nostre esperit nacional.

Avui, en Puig ens donarà a conèixer la seva darrera producció « Quan s'ha perdut la fe », comèdia dramàtica en tres actes, estrenada a Figueres amb gran èxit, per la Companyia d'Enriqueta Torres.

No podem avençar la sort que tindrà aquesta obra entre nosaltres, encara que creiem serà favorable; però sí que volem afirmar que és una gran cosa que els homes representatius que tenim fora Barcelona vinguin entre nosaltres a donar-nos el fruit saborós de llur espiritualitat.

Com és natural, l'opinió d'una personalitat tan significada com Puig i Pujades sobre els diversos aspectes latents del nostre teatre, havia d'ésser interessant i creient-ho així havem sotmès l'amic a l'interrogatori de consuetud. Heus-el ací:

—Què en penseu de la situació actual del teatre català?

—Que estem pagant els plats trencats per empreses sense esperit, que amb concessions darrera concessions als gustos primaris del

públic, han arribat a la depressió actual del nostre teatre.

Un afany incommensurable de negoci ha estat el criteri de les empreses que ha presidit la no acceptació d'obres de valor indiscutible. Els autors capaços de posar-se a to amb el teatre formal estranger, en veure's postergat, s'han reclòs a la seva torre d'ivori i tot ple-gat ha fet que es produís en el ram del Teatre una falla que es podria interpretar, al nostre entendre equivocadament, com una incapacitat de la raça catalana per a el conreu de la literatura teatral.

Altrament la depressió actual de nostre teatre, agreujada pel bon acolliment dispensat a les bajanades per empreses curoses més de la guixeta que del propi decòrum, no és pas més important que altres passades i sortosament superades. Quan hom veu moltes obres insubstancials del teatre actual castellà, del qual ningú en parla en sentit de trobar-se en crisi, no es compren com pugui parlar-se del nostre teatre en un sentit de defalliment.

—Quina renovació s'imposa?

—Obrir les portes a totes les gosadies fetes amb talent. Tinc una plena confiança en els nostres escriptors.

—La intervenció del Poder públic de Catalunya és aconsellable i necessària?

—La renovació que s'imposa, ha d'ésser precisament a base de la protecció oficial del Govern de Catalunya. O bé arrabassant de les mans dels empresaris, incultes sovint, i interessats sempre, la vida del nostre teatre, o bé intervenint en les empreses per mitjà de subvencions condicionades, esperant, naturalment, que els directors culturals del Poder públic català, sabran substreure's a tota influència de capelleta i a tota coacció d'empreses que, per assolir la seva única finalitat de negociants, van teixint terenyines d'interessos i de simpaties entre els col·laboradors, la qual

cosa dificulta de vegades la lliure actuació dels dirigents.

—Què ens dieu de la vostra nova producció?

—La meua obra que va a estrenar-se al « Centre de Dependents » va ésser rebuda per l'empresa Daví, del Romea, i anunciada com estrena de la temporada, fa quatre o cinc anys. Malgrat tot això no fou estrenada, aneu a saber per què.

« Quan s'ha perdut la fe... » respon al desig de què el teatre deu ésser no solament un passatempis epidèrmic, sinó també una deu de suggerències que ens facin pensar, dignificant la nostra vida.

R. VILARO I GUILLEMI.

ELS NOSTRES AUTORS

VISTOS PER DANIEL MASGOUMIERY

Josep Puig Pujades

Informació de la setmana

TEATRE CATALA ROMEA

Pot calificar-se de vertadera solemnitat artística la sessió antològica dedicada a Josep M.ª de Sagarra, que es celebrà el dimecres, dia 7, amb motiu de la concessió del Premi Ignasi Iglésias a «L'Hostal de la Glòria», obra estrenada la darrera temporada en aquest mateix teatre i de la qual és autor l'il·lustre poeta premiat.

El programa de la vetllada, a la qual assistiren les nostres primeres autoritats, es composà d'obres i de fragments d'obres de J. M.ª de Sagarra. Es representaren fragments de «Dijous Sant», per l'actor, dramaturg i novel·lista Bartomeu Soler, l'autor d'«Anna Maria», que va estrenar l'obra de Sagarra; escenes de «La Corona d'Espines», per Maria Morera i Antoni Gimbernat; representació de «L'Hostal de la Glòria», per Maria Vila i Pius Daví, que estrenaren l'obra i, finalment, el tercer acte de «Destijada», el darrer poema de Josep M.ª de Sagarra.

La festa fou un èxit remarcable i es recordarà amb gust, tant per l'encert en la tria del programa com en l'execució per part de tots els artistes que hi prengueren part, que fou perfecta i pot elogiar-se sense la més mínima reserva.

Ens plau de poder felicitar de tot cor als empresaris i artistes de Romea, com ho voldriem fer sempre, puix no hi ha res més agradable que tenir avinentesa de prodigar l'elogi, i estem molt satisfets de que la susdita vetllada ens hagi tret el mal gust de boca que va deixar-nos la deplorable festa celebrada la setmana passada en honor dels Parlamentaris de Catalunya, en la qual, no sabem si per inconsciència o per impudor, es feu befa de la representació de Catalunya i del teatre català, posant en escena... una traducció!

També cal elogiar la decisió de l'empresa de reposar les millors obres del nostre repertori, arreconades injustament i amb dany general. Han iniciat ja les representacions d'aquest caire amb «Les Garses» i «La senyora Marieta», d'Ignasi Iglésias.

Han començat els assaïjos de la comèdia en tres actes, «Cara i Creu», de Bartomeu Soler, la qual s'estrenarà properament.

TEATRE PARTHENON

La Companyia Pujol-Fornaguera, ha posat en escena la comèdia en tres actes, de Lambert Escaler, «Els últims Rovellats», que el públic aplaudí amb entusiasme, celebrant els acudits

de l'obra i la perfecta interpretació que, com en totes les obres, va donar-hi dita Companyia.

Ens va plaure especialment el segon acte, en el qual els actors donaren a l'escena una sensació de vida tan real, que no es podia demanar més justesa. L'escena dels amics que preparen la representació d'una comèdia grega els va sortir d'una manera excellent. Es remarcable el treball del Sr. Serrat. La Sra. Arquèr, en la «Senyora Montserrat», molt ajustada, particularment en el tercer acte; la senyora Pujol i el Sr. Fornaguera, molt bé; els demés compliren.

La presentació ben cuidada i de molt bon efecte el decorat del segon i tercer actes, de l'escenògraf Vicents Lluís.

ANGEL FERNANDEZ

Des de fa un quant temps la mort va esclaint d'una manera despietada els rengles de les nostres promocions, produint sensibles baixes, tant en els vells com en els joves.

No hi ha setmana que TEATRE CATALA no hagi de dedicar un record a un amic o a una personalitat afecte a les nostres coses, que la mort ha arrabassat. Avui, als noms gloriosos d'Amadeu Vives i de Pere Aldavert, traspassats en l'espai de cinc dies, hem d'afegir-hi el de l'amic entranyable Angel Fernández, que morí dimarts, després de llarga i dolorosa malaltia.

Ha mort jove, en la plenitud de les seves facultats i al bo dels seus entusiasmes, quan anava orientant i fixant la seva vocació artística en l'escenografia, en la crítica d'art i en la pintura de cavallet, en les quals havia donat ja òptims fruits.

TEATRE CATALA se sent fonament adolorit per aquesta pèrdua, puix des d'els començos de la nostra publicació, quan el malhaurat Angel Fernández estava ja ferit de mort, no ens han mancat mentre va poder la seva col·laboració, tant en articles sobre Escenografia com en molts motius ornamentals, i endut pel seu amor al nostre periòdic, explanava projectes i exposava idees en qual execució hi hauria posada l'ànima, com en totes les coses en què hi prengué part.

Reposi en pau i rebin els seus familiars l'expressió sincera del nostre condol. En el vinent número dedicarem un modest tribut al malaguanyat artista, fent una recensió de la seva obra realitzada.

CONTRASTOS I PRIMERS PLANS

Una obra anodina, un actor dolent, un local inconfortable i un escenògraf barroer no significaran mai que el teatre sigui un art en decadència o decaigut. Denunciaran, però, la ineptitud d'un empresari.

□

« Primer actor i Director ».

Heus ací un títol catastròfic.

Destruïm aquest monstre bicèfal i haurem lliurat al teatre de la pitjor ronya.

□

Quan hom oposa Teatre a Cinema — o inversament — comet un absurd passional.

Són dissemblants, incomparables i millors quan més s'alliberen d'influències mútues.

El Cinema, en deixar el llast del més insignificant tradicionalisme escènic, troba la seva vigorosa personalitat. El teatre, en canvi, decau i s'envileix quan manlleua al cinema recursos que el descaracteritzen.

□

« Actualitat »!

Pesombre del crític teatral!

Actualitat és primer que reflexió, documentació i control. Cal judicar a cop d'ull, en una primera i única representació, de bursada, amb apremis de temps i d'elements d'estudi.

Sort que l'amable coacció de les amistats, les simpaties o els interessos patris l'ajuden a sortir-se del pas.

□

Un crític malhumorat, és un botxí d'illusions.

□

Ni l'èxit prova la qualitat d'una obra ni el fracàs la seva dolenteria.

Es donen casos d'obres bones que triomfen i de dolentes que naufraguen. Són excepcions de la regla general.

□

El « produceur » cineasta cerca els intèrprets que més s'encaixen als rols que preten fer viure. El director escènic cerca les obres que « van més bé » als actors i actrius de que disposa.

Es la diferència del « tailleur » a mida a la sastreria de basar.

□

Les actrius de cine, generalment, tenen la edat que aparenten. Les de teatre — generalment, també — aparenten la que no tenen.

Perquè són tan estrambòliques, cridaneres i artificioses les perruques dels actors?

□

Apropiar-se d'una idea aliena i crear una obra personal, no és plagiar. Exemple: Shakespeare.

Fer passar com a pròpia l'obra d'altri, amb la sola ambició de lucrar-se'n, això és pitjor que plagiar. No calen exemples.

□

Hi ha comedians que confonen la naturalitat amb el naturalisme.

□

Els braços de certs actors són com batutes desesmades que cerquen endebades incorporar-se al ritme que haurien d'acompassar.

□

Teatre proletari? Teatre de masses?

No ho entenc.

Un dia, embafats de teatre rural (teatre d'espardenya), bornàrem a favor d'un teatre de senyors.

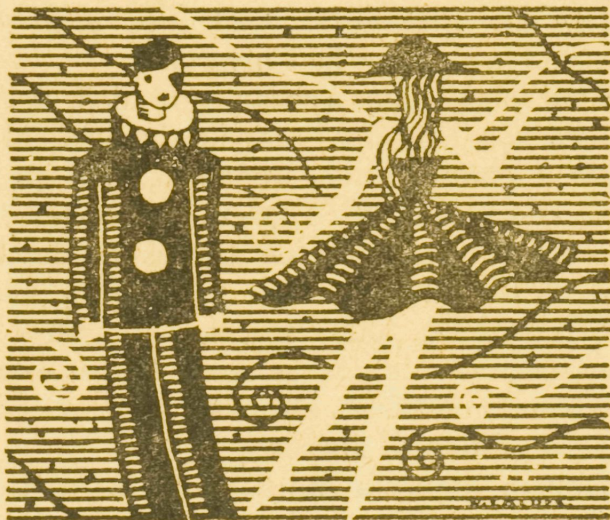
Tòpics, simplement.

Sota qualsevol signe poden produir-se obres d'una absoluta imbecilitat. O genials. L'etiqueta amb que ens sien ofertes no ens ha d'allucinar, fins a l'extrem de no deixar-nos prear llur veritable qualitat.

□

Hi han actors que declamen tan ampulosa-ment, que sembla que inflin el globus del seu paper; de vegades reventa i l'espectador somriu, mofeta, no comprenent el tràgic desencís de l'accident. Ell ha privat a l'actor d'elevarse fins al setè cel.

V. CALDES ARUS.

TEATRE CATALA "AMATEUR"

"Grup d'aficionats a l'escena", de Barcelona.

Sota el títol de « Grup d'Aficionats a l'Escena », actua a Barcelona, d'un quant temps ençà un nou elenc « amateur » que ofereix algunes particularitats dignes d'esment.

Entre els components del Grup, cap d'ells no arriba a l'edat de 20 anys. El més jovenet en té 14. La majoria, nois i noies, són estudiants de Batxillerat i el més gran de tots acaba d'ingresar a la Universitat.

Com sigui que s'escau que dos dels joves actors són fills de Pompeu Crehuet, el nostre amic i company de Redacció, han prestat la seva cooperació al Grup en una de les darreres actuacions, les filles de Carles Soldevila.

Això ha fet que entre el públic assistent a les representacions figuressin algunes de les personalitats de les nostres lletres, entre les quals cal destacar els Srs. J. M. López Picó i J. M. Folch i Torres.

Donem aquesta nota amb la certesa que encoratjarà l'actuació dels novells aficionats

a l'escena que formen l'aludida agrupació i com a símptoma dels temps d'avui propicis, malgrat totes les adversitats, a l'expandiment de la nostra escena nacional que pot comptar amb la col·laboració, no solament de la més florida joventut, sinó també dels futurs homes de carrera.

El « Grup d'Aficionats a l'Escena » celebrarà pròximament — diumenge dia 18 a la nit — en el Teatre Escola (Consell de Cent, 264), una de les seves interessants vetllades, posant en escena la bonica comèdia d'Albert de Sicília Llanas, « Don Gonzalo o l'orgull del gec », sota el següent repartiment: « Tomasa », J. Golovart; « Conxita », G. Sol; « Agustina », D. Prats; « Nasi », E. Golovart; « Gonzalo », P. Crehuet; « Bieló », V. Pla; « Lluís », M. Crehuet; « Domingo », M. Pla; « Tòful », Ll. Sabaté; « Valentí », J. Escarrà; « Don Manuel », Ll. Sabaté; « Don Rafael », F. Monsó.

FEDERACIO CATALANA DE SOCIETATS DE TEATRE "AMATEUR"

II CONCURS DE TEATRE CATALA AMATEUR

En la reunió convocada pel Consell Directiu de la «F. C. S. T. A», que tingué lloc dimecres passat a l'Estudi Masriera, a l'objecte de constituir els Jurats qualificadors per al II Concurs, es prengué l'acord de nomenar els corresponents a les tres primeres dates, que previament han estat assenyalades per les mateixes companyies, i com segueix:

Demà, diumenge, dia 11 a Manresa a les 5 tarda. Actuació de la Companyia «Joventut Carlita Manresana» amb «La morta» de P. Crehuet (imposada) i el primer acte de «L'endemà de bodes», de J. Pous i Pagès (de lliure elecció).

Jurat: Senyors Joan Cortés, Josep Lleonart, Enric Lluelles, Francesc Curet, Segimon Rovira i M. Clivillé.

Dijous vinent, 5 de desembre, a Sant Feliu de Guixols, a les deu de la nit. Actuació de l'«Agrupació Romea» amb «Un cop d'estat» (imposada) J. Pous Pagès i «La reina del cor» d'Ignasi Iglésias (lliure elecció).

Jurat: Senyors Prudenci Bertrana, Francesc Curet, Domènec Guansé, Florenci Cornet, Ramon Vilaró, Octavi Saltor i J. Marill.

Diumenge, dia 18 de desembre a Valcarca-Coll, a les cinc de la tarda. Actuació del Quadro dramàtic del «Casal Català República del Coll» amb «La morta» de P. Crehuet (imposada) i «Un cop d'estat» de J. Pous Pagès (lliure elecció).

Jurat: J. M. Folch i Torres, Josep Lleonart, Enric Lluelles, Adrià Gual, Francesc Curet i Segimon Rovira.

Informació

BARCELONA

AGRUPACIO ESPORTIVA SAGRERENSE.—En el local d'aquesta entitat de la barriada de la Sagrera, ha estat inaugurat darrerament un teatre.

ATENEU CULTURAL LLIBERTARI I GRUP CULTURAL «AMOR I VOLUNTAT» de Gràcia. — Aquestes entitats organitzaren el dia 3 del corrent un festival aprofit de les Escoles Racionalistes que sostenen i posaren en escena el drama en un acte d'O. Mirbeau «La Cartera», «El desertor», de Valentí Obac i per fi de festa la comèdia de I. Asmarats, «Un troç d'home». Es distingí especialment el director senyor Domènec Papiol, ajudant-lo amb molta voluntat la senyoreta Enriqueta Rumbau i els senyors D. Balagué i A. Oliva.

ATENEU DE ST. LLUIS GONCAGA, de Sant Andreu. — Per a demà, dia 11, està anunciada l'estrena en aquest teatre de «La Fúria», drama en tres actes original de F. Bonaventura premiat en el concurs organitzat per la Biblioteca Popular de Teatre Catòlic.

ATENEU DE ST. LLUIS GONCAGA — Ter, 10. — L'elenc dramàtic de dita entitat celebrarà demà diumenge, dia 11, una sessió teatral en homenatge al propulsor de B. P. de Teatre Catòlic, Vicent Coma i Soley.

Es representaran dues obres de l'homenatjat, una d'elles la comèdia en un acte, pels senyors E. Foz, B. Berrozpe, A. Aguilar i P. Boussy. i l'altra, amb caràcter d'estrena, de la comèdia en tres actes, de costums xineses, inspirada en una novel·la de Juli Verne, «Ling-Fu o les angúnies d'un xinès». La interpretaran els Srs. A. Bonsoms, A. Pla, I. Miras, B. Berrozpe, E. Foz, P.

Boussy, P. Fité, J. Romagosa, A. Aguilar i M. Castells. Decorat expressos de Pou i Sunyer.

AVENÇ OBRER CATALA, de Sant Andreu. — En aquesta entitat ha estat formada una secció d'aficionats al teatre que prepara una interessant campanya artística. La direcció de la mateixa és confiada a l'actriu Mercè Daróqui.

CASAL CATALA REPUBLICA DEL COLL. — Sota la direcció d'en R. Pomar, el quadro dramàtic d'aquest Casal, representà la comèdia en un acte de Josep Martrús «A les fosques» i la joguina de Josep M.ª Pous «Toalla Friné», essent molt aplaudits tots els que hi prengueren part.

Amb molt entusiasme, aquest quadro dramàtic prepara pel dia 18 la representació pel II Concurs d'Amateurs organitzat per la «Federació Catalana de Societats de Teatre Amateur» posant en escena l'obra imposada «La morta» i «Un cop d'estat», de lliure elecció.

CASAL GRACIENC NACIONALISTA. — La Companyia Claramunt-Munté diumenge passat, posà en escena la comèdia en tres actes de Francesc Freixas i M. Gras Vilà «El Pugó» interpretat amb molta justesa per les senyores Vila, Meleiro, Ruiz, Sanpere i Uriach i els senyors Gispert, Milà, Munté, Brunet, Prats i Laboria.

CENTRE REPUBLICA DEMOCRATIC FEDERAL (Carrer Diputació, 81. — Avui dissabte, a les 10 de la vetlla, s'inaugurà el nou escenari d'aquesta entitat amb el debut de l'elenc artístic dirigit per Vicent Mas i en el que figuren valuosos elements. S'estrenarà la comèdia dramàtica en tres actes «La filla del Roquer», dels novells autors Emili Villarroja i Joan Oller, baix el següent repartiment:

«Nuri», Srta. Teresa Gelada; «Roser», Srta. Irene Gelada; «Jordi», senyor Vicent Mas; «Daniel», senyor Pere Torres; «Pascual», senyor Josep Mansa; «Pep», Sr. Didac Almansa; «Ramon», Sr. Ernest Bosch; «Caporal francès», Sr. Anton Andreu; «Soldat primer», Sr. Ricard Poch; «Soldat segon», Sr. Miquel Pérez i «Un pregoner», Sr. Climent Parra.

CIRCOL CATOLIC de Gràcia. — El quadro escènic Joventut Catòlica de la mateixa entitat, que tant encertadament dirigeix Ambrós Rastell, el diumenge passat posà en escena la comèdia en tres actes de Ramon Ribera, «Lluites rurals». El públic que emplenava la sala d'espectacles, va restar sorprès davant

de la perfecta actuació dels joves que prengueren part en aquesta representació i els aplaudí fervorosament.

Cal subratllar l'extraordinària labor de Lluís Tort i Enric Marés com també es distingiren els demés companys Isàs, Viñals, Viñas, Amenedó, Figols i altres que en aquests moments no recordem, tots els qual amb llur actuació, contribuïren a fer un conjunt acabat.

Els felicitem a tots, particularment al Sr. Rastell, el qual demostrà saber dirigir i és d'esperar que d'ells aconseguirà fer-ne un estol de bons «amateurs».

Demà, diumenge, s'estrenarà el drama original de Mossen Francesc Gay, titulat «Diners que sagnen», que aconseguí ésser distingit en el concurs de la B. P. de Teatre Catòlic amb el premi ofert per l'esmentat Círcol.

COOPERATIVA DE TEIXIDORS A MA (Gràcia). — El primer disabte d'aquest mes, la companyia de l'entitat que dirigeix Josep Serra representà per primera vegada en aquest local l'obra «Com les olives», presentada amb tota cura de detall i assolint aplaudiments merescuts, la Sra. Riera i els Srs. Molins, Blasques, Subirats, Bayon, Fàbregas, Alabart i Doménech, que varen posar de manifest un conjunt notable.

Per avui el gran guinyol en un acte «Grapa de ferro», qual protagonista serà interpretat per l'intelligent director Sr. Serra, acompanyat per les principals parts de la companyia, i «L'himne d'En Riego», a càrrec del mateix quadre artístic.

Per a fins d'aquest mes, hi ha en projecte l'estrena de «L'hora del jo», una mica mes de monòleg còmic, satíric i humorístic, i «L'argolla del cor», comèdia en un acte, ambdues obres, ja en estudi, originals del conegut poeta Víctor Canigó.

FOMENT AUTONOMISTA CATALA. — La representació que tingué lloc diumenge passat, dia 4, fou un veritable esdeveniment teatral.

Diferents vegades hem tingut ocasió de constatar la notable tasca que l'actor Andreu Guixer s'ha proposat fer, dirigint i actuant prop de la colla d'«amateurs» que formen el quadro escènic del Foment i que amb esforç i voluntat aconseguïen ésser un dels millors conjunts que trobem en Societats i per aquest motiu ens dol no s'hagin inscrit al «II Concurs d'amateurs», especialment quan veïem representacions com la que ens donàren el diumenge. Les escenes de la pu-

nyent obra de l'Ambrosi Carrion «El Foguerol» prengueren un relleu tant extraordinari, una vida tant forta, i un humanisme tant veridic que no dubtem que l'amic Carrion en assistir a la representació es va trobar enfront dels mateixos personatges que la seva imaginació havia creat. Els intèrprets, comanats per Andreu Guixer, feren que el drama «El Foguerol», no fos una ficció, sinó una realitat, un cas viscut, un recull de passions desbordades per la fatalitat de «Sara».

La senyora Lliteras va sostenir el personatge amb un coratge i una voluntat de veritable actriu dramàtica. «Jaume d'Oriana» fou interpretat meravellosament pel senyor Guixer, ara manyac, ara febrós, ara maligne, sempre en una visió de teatralitat justa i concisa, com ell sab fer-ho. Es evident que al costat d'aquest actor tant sobri de gest i d'expressió s'hi destaquí en Permyer en el difícil paper del agnizant «Marcel» — que ell sol plia la situació del primer acte. Els senyors Enric i Mingó fent l'«Escorçó» i «Borinot» respectivament, es portaren com uns perfectes genèrics. En particular ens va plaure el segon per la eva encertada caracterització.

De l'«Aureli», l'estudiant de capellà estava encarregat el senyor Folc i confessem que de primer anuívi, no ens semblà prou capaç per a sostenir aquell important «rol»; però a mesura que avençava la representació, conqueria noves posicions i el matisava d'una manera acabada, fins arribar al tercer acte en el què ens va convèncer i no es cas de regatejar-li un elogi ben sincer.

També se'l mereixen les senyores Ricart, Pujol i el senyor Bargañó, els quals contribuïren al èxit de la vetllada. Els calurosos aplaudiments que ressonaren en la sala d'actes del «Foment» obligaren al Sr. Ambrosi Carrion a adreçar la paraula al públic, elogiant la tasca positiva que les nostres entitats fan, de conservar i abrandar el foc sagrat del nostre teatre, per mitjà d'aquests importants i avui nombrosos estols d'«amateurs».

El dijous varen representar la comèdia «La senyoreta Aritmètica», prenent-hi part tot el quadro escènic.

Per a demà, diumenge, anuncien el drama de Ignasi Iglésias «Les Garses».

NOVA JOVENTUT DE CATALUNYA. — Demà diumenge, a la tarda, el quadro escènic d'aquesta entitat representarà les comèdies «A ca la modista», de Josep Asmarats i «La Teta gallinaire», de Francesc Camprodón. En la primera

pendràn part la Srta. Quintillà i els senyors Torras, Bonet, Sisquella i Ferràn, sota la direcció d'Isidre Bonet. «La Teta gallinaire» serà interpretada per la Srta. Riera i els senyors Vinyals, Sanfeliu, Espoña, Riera i Serramallera, corrent la direcció escènica a càrrec d'Antoni Morancho.

Escenografia de Pere Serramallera.

ORFEO GRACIENC. — El dia 4, sota la direcció acurada d'Enric Gimenez, es representà en aquest teatre la interessant comèdia d'Ernest Driding, traducció de Carles Capdevila, «Jugada suprema». Aquesta obra fou molt ben interpretada per les senyores Rovira i Font i els senyors Gimenez, Moreta, Duc, Velat, i Valls, els quals dugueren a l'ànim dels espectadors aquella íntima emoció que l'enigmàtic desenvolupament del drama imprimeix a cada un dels personatges que hi juguen. El millor elogi que d'ells pot fer-se es que fins al final, saberen conservar l'intens interès que s'embolcalla en el dubte de si un tret ha mort un home o un cervol.

Remarquém en satisfacció el treball del Sr. Moreta que tan dignament sabé interpretar el seu «rol». El públic satisfet obligà al final que la cortina s'aixequés infinitat de vegades.

Per fi de festa posaren el sàinet «Cap i cua», de l'Aubés, interpretat per la senyora Font, senyoreta Rovira i el senyor Velat.

PENYA «THE BLUE». — Aquesta entitat el diumenge darrer p en escena la comèdia en tres actes d'Albert de S. Llanas, «Don Gonzalo, o l'orgull del gec». L'obra fou magníficament representada, tant per part dels intèrprets com per l'excel·lent decorat. Les senyoretas Benedicto, Ferrer, Duarte, i els senyors Fraixenet, Valldeperas, Dalmau, Buera, Badia, Ronda, Ferrer, Albino i Navarra feren un conjunt encertadíssim. Sobressortiren els senyors Buera, Dalmau i Navarra, que junt amb els demés, foren llargament aplaudits pel nombros públic que assistí a la festa.

SALA CAPSIR. — El quadro escènic que actua sota la direcció dels senyors Humbert i Martí (R.) donà el passat disabte una selecta representació de teatre català en la Sala Capsir.

Es posaren escena la comèdia en 2 actes de Poal Aragall, «La dolça veu», i el divertit sàinet «La sospita».

La primera de les esmentades obres, fou interpretada amb una discreció elogiàble per les senyore-

tes M. Casany, M. Pella, M.ª D. Casany, C. Martí i C. Pella i els senyors L. Humbert, J. i Ll. Casany, Goicoechea i Cuspinera.

En «La sospita», actuaren les senyoretas Conxita Martí, Carme i Mercè Pella i els senyors Goicoechea, Cuspinera, Cassany i Humbert. Tots estigueren encertadíssims, però cal remarcar l'actuació de les amateurs senyoretas Montserrat Cassany, Conxita Martí i Mercè Pella i el senyor Leandre Humbert.

SOCIETAT OBRERA «L'ARTE-SA», de Gràcia. — Una vegada més hem d'elogiar el conjunt de companyia que actua en aquesta societat i que encertadament dirigeix F. Martínez. El dia 4 d'aquest mes representaren la comèdia en tres actes de J. Roca i Roca «El plet d'en Baldomero» en la qual s'hi distingiren per la seva gràcia les senyores Sagi-Barba, Prunell i Mateos. En quant als actors que interpreten l'obra, després del Sr. Martínez que encaixà perfectament el paper de «Senyor Jaumet», cal consignar la justa interpretació de l'«Isidro» que va fer el Sr. Carreras, mostrant-se en aquest paper un veritable actor còmic. Els demés, senyors Company, Martí, Tió, Ramón i Planas, no desentonaren ni un moment, fent que el públic sortís ben satisfet de la representació.

BADALONA

CIRCOL CATOLIC. — Diumenge passat la Secció dramàtica, dirigida pel Sr. Joan Fornaguera, representà «La mort de l'escolà» i «Setze jutges», amb il·lustracions musicals a càrrec d'un quintet dirigit pel senyor Valls.

La festa constituí un èxit remarcable, essent molt aplaudits tots els que hi prengueren part.

BLANES

CENTRE CATOLIC. — Amb una setmana de diferència s'han estrenat dues obres de l'autor local Francesc Puig i Llena, «Els misteris del Hostal del Sol», que començà amb «La Fúria» el primer premi de la B. P. de T. C. Assolí un èxit franc. Es tracta d'un drama rural el tecnicisme del qual és fill de tendències modernes. «El llop als cims» més efectista, més impressionant, té el defecte de seguir les petjtes vuitcentistes. Amb tot, el públic mostrà el seu entusiasme amb unànims aplaudiments. En les dues representacions, l'autor merescu l'honor del prosceni.

CALELLA

ORFEO CALELLENC. — La sec-

ció dramàtica d'aquest Orfeó, dirigit per Josep Pera, porta representades en aquesta temporada les següents obres: «L'hèroe», de Santiago Rossinyol; «Papellones», de J. Pous i Pagès; «L'assassinat de la senyora Abril», de J. M.ª de Sagarrà; «L'Eloi» i «En Pólvora», d'Angel Guimerà; «Clarís», de Conrad Roure; «Calvari», de J. Carrera; «Els fills», de J. Millàs-Raurell; i «El lliri d'aigua», de Frederic Soler.

Per a demà tenen anunciada la traducció de S. Vilaregut, «La novícia de Santa Clara».

CERVERA

JOVENTUT CATOLICA. — El darrer diumenge, el Grup Dramàtic de la susdita entitat, representà, sota la direcció del senyor Miquel Martorell, el drama en tres actes «El senyal revelador», de Manuel Gomis i Sentis, i la peça còmica en un acte, «Revenja d'estudiants».

DOSRIUS

Darrerament, l'elenc dramàtic d'aquesta població representà l'obra dramàtica «El misteri del bosc» i una peça còmica, mereixent l'aplaudiment del nombrós públic que hi assistí.

ESPARRAGUERA

En les vinents festes nadalenques tindrem teatre català en tots els escenaris de nostra vila.

La Secció Teatre de «La Estrella» posarà en escena «El fill del rei» d'A. Guimerà, i un graciosíssim fi de festa. El «Patronat de la Joventut», representarà «Els pastorets», acompanyant els corals un quintet. Els amateurs de l'«Ateneu», les sarsueles «La Rosons» i «Els pescadors de Sant Pol».

—Els amateurs de la Secció Teatre de «La Estrella» Andreu Badia i Maria Ramón, el dia 30 de novembre contraguieren matrimoni en la Basílica de Montserrat.

Els desitjem moltes felicitats.

GRANOLLERS

«UNIO LIBERAL» — Per una companyia, de «Teatre Sonor», ha estat anunciada la representació, en aquest teatre, de la comèdia alegre «Capricis d'amor», lletra de R. Orellana i música de Josep Sunyer.

CASINO DE GRANOLLERS. — Hi ha el projecte de donar una extraordinària representació benèfica teatral a profit de l'«Hospital-Asil» d'aquesta ciutat.

Els executants, creiem que seràn un grup d'aficionats al teatre Casino, en el qual no serà d'estranyar hi cooperin com en altres

ocasions, algunes simpàtiques granollerenques.

ORFEO GRANOLLERÍ. — Amb la cooperació de la jove primera actriu Victòria Benedicto, l'Esbart Artístic ha anunciat la representació del drama en tres actes, de Milla-Quadreny, «El comediant Sullivan», per a demà diumenge dia 11.

* * *

—Ha sofert una operació quirúrgica, en la Villa de Salut «L'Aliança», la senyoreta Maria Elies Serra, una de les components de l'Esbart Artístic de l'Orfeó Granollerí. Celebrarem n'hagi sortit en bé.

IGUALADA

SECCIO «ART DE TALIA», de l'Aliança Cultural. — Darrerament aquesta secció donà una representació al veïl poble de Copons, posant en escena el drama «L'Alcalde de Stilmonde», de Maeterlinck, traduït al català per S. Vilaregut.

L'amateur Sra. Martí, en la interpretació d'«Isabel» va estar molt ajustada, el mateix que la senyoreta Creus, en el paper de «Floris».

Es distingiren notablement el senyor Rodón en «L'Alcalde» i els senyors Farreres i Font en els papers de «Claus» i «Tinent Otto», respectivament. En quan al Sr. Vila, no es mostrà prou enèrgic en el «rol» de «Comandant», amb tot i obtenir un bon èxit. Els Srs. Taner, Cuatrecasas, Lloret i Moix ajudaren molt a la bona interpretació de l'obra, que fou posada amb tota propietat.

Com a fi de festa es posà en escena «Senàs i parells», essent aquesta peça molt ben acollida pel públic.

MATARO

CASA DEL POBLE. — L'elenc amateur «Renaixement», que actua amb èxit en dita entitat, va representar el darrer diumenge, a més d'una obra castellana, el diàleg «Jugar a casats», d'A. Barbosa, el qual fou molt ben interpretat per la senyoreta Costa i el senyor Rigau.

CIRCOL CATOLIC. — Diumenge passat els amateurs de la casa alternaren l'exhibició de varies pel·lícules amb la representació del drama en un acte «La rondalla dels infants», que fou molt ben executat.

SOCIETAT IRIS. — La secció dramàtica d'aquest casal va representar amb ben remarcable èxit, «Ocells de pas», de Santiago Rossinyol i per fi de festa «La passió de riure».

La primera de les susdites obres fou admirablement interpretada

per les senyores Grillot, Tarrò de Ribes i Tarrós, i els senyors Vilaret, Calafell, Francisco, Blasco, Folch, Rodríguez i Bescòs.

La tasca dels artistes fou rebuda amb entusiasme pel públic, el qual aplaudí diverses situacions i escenes de l'obra i al final de cada acte ovacionà justament la labor del i tèrprets.

El servei escènic anà a càrrec de l'acreditada casa Patuel.

El fi de festa fou deliciosament interpretat per la senyoreta Maria Arjona, un element ben destacat entre les aficionades, ben secundada pels senyors Calafell germans Blasco i Francisco.

Tenen en estudi l'obra «Les joies de la Roser», de Frederic Soler.

PALAMOS

TEATRE CARMEN. — La societat choral «El Progrès», junt amb el trio musical Palamós i el conjunt escènic dels «Amics del Teatre», van celebrar una vetllada artística en la qual representaren una obra dramàtica d'Ignasi Iglésias i un sàinet de Josep d'Argila, executant, a més algunes peces de concert. El nombrós públic restà molt satisfet de la festa.

PUIGREIG

La «Joventut Artística Manen» està ultimant els assaigs del magnífic drama social en tres actes, «La fàbrica vella», baix la direcció de l'autor de l'obra, En Francesc Parcerisa.

D'aquest drama, se'n faràn varies representacions entre l'alt Llobregat i el pla de Bages. La primera representació, tindrà lloc demà dia 11, al saló d'espectacles del Centre «Instructiu Recreatiu» de Balsareny.

Es d'esperar, que l'elenc esmentat obtindrà un èxit altament falguer.

SANT VICENTS DE TORELLO

Amb un bon èxit ha reprès les seves tasques, l'«Agrupació Amics del Teatre» de la Colònia de Borgonyà, amb l'obra «La mort civil», que es representà el dia 26 de novembre. Remarcàrem una brillant interpretació de les senyoretes Font i Sagüés, dels senyors Vidal, Climent, Picó i Tubau. Particularment reeixiren en els difícils papers d'«Abat» i «Conrad», el senyors Salvans i Ramon Bailing, aquest darrer director de l'obra i al qual fellicitem sincerament per l'èxit assolit. La senyoreta Font i els Srs. Pere Bailing, R. Francàs i M. Camps, interpretaren després la comèdia en

un acte «Setze garrotades», aconseguint merescuts aplaudiments.

SANTA COLOMA DE GRAMANEI

SOCIETAT CULTURAL «EL PORVENIR DEL FONDO». — Darrerament va celebrar-se una vetllada teatral, executant-se el monòleg «Ai, sí!» de Lluís Milla, sortint discretament del pas el senyor Perelló. L'excèntric Jacint Socias feu «L'arribada del Nandu» i «El gravat de l'hostia», seguint el monòleg d'Angel Guimerà, «Mestre Olaguer».

—El dissabte, dia 3, sota la direcció de l'actor Socias, es posà en escena «Tal faràs, tal trobaràs», l'acurada execució de la qual fou premiada amb forts aplaudiments acreditats pels novells artistes senyors Socias, Perelló, Tubau i Vilella.

El senyor Antoni Perelló, va donar mostres de les seves facultats, amb l'estrena del monòleg de Enric Antó Ferrer «La darrera jornada d'un pobre vellet», qua fou molt aplaudit, L'autor va assistir a la representació.

El senyor Socias, va contar «Els Monuments de Barcelona».

TARRAGONA

TEATRE PRINCIPAL. — El públic emplena totes les festes aquest vell teatre, i segueix amb interès la diversitat de programes que dona a conèixer la companyia comandada pel primer actor Lluís Carreres.

Dèiem en nostra darrera correspondència que el buit deixat per la primera actriu Margarida Espinosa fora difícil d'omplir. Doncs bé: l'actriu Mercè Fernández ha vingut a Tarragona a substituir-la, i val a dir que ha reeixit amb escreix.

Feu la seva reaparició en l'obra «La novícia de Santa Clara», el diumenge, 27 novembre. Aquells tres actes de l'obra foren interpretats magistralment per aquesta actriu, sòbria d'expressió, reconcentrada plenament en la subtileza del seu temperament de novícia innocent; enèrgica després, auriolada d'un sa puritanisme, que feu que el públic seguís amb atenció, creixent tots els actes.

Les altres parts de la companyia interpretaren llurs respectius papers sense res a dir.

Cal esmentar com a sobressortint aficionat local, que col·labora entre els professionals, el jove Pallach, que feu un «Arquimbau» excel·lent. A la tarda interpretaren molt bé, «L'oncle rector».

El diumenge, dia 4 corrent, el programa era dedicat als autors clàssics del nostre renaixement Frederic Soler i Rossinyol. Vingué a interpretar el paper de «Paula» en

«La dida» i el de «Rosa» en «La mare» la gran actriu Elvirá Fremont, de la qual el millor elogi que en podem fer és dir que estigué al nivell del seu renom.

Cal remarcar l'esforç, que el senyor Carreres fa continuament per enaltir el nostre teatre ensems que fer acreixer l'interès del nostre públic envers aquesta palesa demostració cultural.

TEATRE TARRAGONA. — Tot de pasasda, o sigui a tall de «bolos», ha actuat dues vegades en diversos dies, la companyia que dirigeix Pepeta Fornés i Just Gómez.

El teatre era gairebé desert, la qual cosa no s'explica pas ningú ací. Què hi farem! En dies feiners està vist que el nostre públic no surt de casa... si no és per anar a gaudir d'espectacles banals, carrinclons i picants.

Infinat de vegades calgué aixecar el teló després d'interpretar la companyia «La senyora X», «La Corona d'espines», «La senyora Marieta» i «Miss Barceloneta». No creiem pas que aquesta admirable Companyia torni més a Tarragona.

CONCURS D'OBRES DE TEATRE PER CENTRES CATOLICS

Primera llista d'obres rebudes:

«La tragèdia del divorci».

«Sa Eminència».

«Gent de cor».

«El cavaller de Faras».

«L'emblema del amor».

«Qui sembra vents» (seguirà).

L'Ateneu de Sant Lluís Gonçaga, de Sant Andreu entitat organitzadora d'aquest Concurs, recorda novament que el terme d'admissió d'obres per aquest Concurs, el premi del qual és de cinc centes pessetes, acaba el dia 31 de desembre d'enguany i que les obres han d'enviar-se al domicili de l'entitat, carrer Sant Andreu, números 95 i 97.